

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands lands-
ting med förslag till andra tillägg i ordina-
rie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet

N:o 40/1952.

Åland under år 1952.

INKOMSTER.

De i denna framställning föreslagna tilläggen i utgiftsbudgeten
hava balanserats med motsvarande förskottsanslag bland inkomsterna.

UTGIFTER.

Enligt gällande lagföreskrifter behöva tillägg för överskridnin-
gar av förslagsanslag icke utverkas. I regel hava sådana tillägg
icke heller medtagits i föreliggande förslag, men i endel fall har
undantag dock gjorts från denna regel. Dessa undantag motiveras av
att det gällt större belopp och att landskapsstyrelsen vill hålla
landstinget å jour med hithörande åtgärder. På grund härav består
slutsumman av föreliggande förslag till och med huvudsakligen av
tillägg till förslagsanslag, ehuru dessa anslag till antalet äro
tämlichen få.

Såsom i förslaget till ordinarie budget för 1953 framhållits har

någon allmän förändring på pris- och löne marknaden icke skett sedan förslaget till nuvarande års ordinarie budget framlades för landstinget. Endast beträffande ett fåtal särskilda nyttigheter hava kostnadsstegringar inträffat. Att det oaktat några större tillägg i förslaget upptagits, har sin orsak dels däri, att de sakliga förutsättningarna ändrats, dels - och framförallt - däri, att motsvarande anslag i rikets budget under året förhöjts med tillägg.

Egentliga utgifter.

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

Polisinrättningen i Mariehamn.

Särskilt på grund av stigande tryckningskostnader har anslaget för polisinrättningens expensmedel föreslagits höjt med 20.000 mark.

Polisväsendet på landet.

Såsom i förslaget till ordinarie budget för år 1953 framhålles, har den omfattande byggnadsverksamheten i Sviiby och Dalkarby (Ålands centralsjukhus, Strandnäs folkskola) medfört, att en stor mängd tillfälliga arbetare kommit till Jomala. Bland dessa arbetare finnas ofta efterlysta personer och överhuvudtaget sådana som polisen i allmänhetens intresse borde kunna hålla under uppsikt. Till följd härav

har det blivit nödvändigt att ordna dejourering med två poliskonstaplar anträffbara dygnet runt. För detta ändamål har under semester tiden 1/6 - 1/9 anställts en extra poliskonstapel i Jomala.

Fjärde huvudtiteln.

Hälso- och sjukvården.

Läkare.

Då anslaget för Kumlinge läkarbåt, vilket anslag belastas även med indirekta kostnader såsom för båtförarens arvoden och dagtrakter, visat sig otillräckligt, har ett tilläggsanslag på 50.000 mark observerats.

Ålands allmänna sjukhus.

För anskaffande av särskilda läkarinstrument till Ålands allmänna sjukhus har ett tilläggsanslag, stort 200.000 mark observerats.

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

Ålands lyceum.

Såsom av motiveringarna till nästa års budget framgår, hava anslagen för städning vid Ålands lyceum varit i underkant. I föreliggande förslag har i tillägg för arvode åt städerska observerats

5.760 mark och för arvode åt biträdande städerska 26.000 mark.

Enligt skolstyrelsens cirkulär hava rektorernas vid statens läroverk tjänstgöringsarvoden höjts med 50 procent, räknat retroaktivt från och med 1.1.1952. På grund härav har i förslaget upptagits 30.000 mark såsom tillägg till rektorns vid Ålands lyceum rektorsarvode.

Särskilt på grund av stigande tryckningskostnader har anslaget för lyceets diverse utgifter höjts med 60.000 mark.

Ålands sjöfartsläroverk.

Även här har anslaget för expensmedel höjts, framför allt på grund av stigande tryckningskostnader. Tilläggsanslaget är 25.000 mark.

Ålands lantmannaskola.

Förhöjningen av anslaget för expensmedel vid denna skola motiveras även det med förhöjda tryckningskostnader, och utgör tillägget även här 25.000 mark.

Ålands ambulerande lantushållsskola.

För att skolan redan under innevarande år skall kunna anskaffa en del nya och tidsenliga köksinventarier o.dyl., har skolans anslag för undervisningsmaterial erhållit ett tillägg på 50.000 mark.

Diverse anslag.

I årets budget är anslaget för "Understödjande av skolgången för elever i läroverk" stort 110.000 mark. Ur detta anslag har redan på grund av fjolårsbeslut utbetalats under innevarande år 123.500 mark. För läsåret 1952-1953 har landskapsstyrelsen, under förutsättning att landstinget beviljar medel härför, beslutat utge understöd till elever vid Ålands lyceum till ett sammanlagt belopp om 159.000 mark och till M. Carlberg, från Kökar, studerande vid Karis-Billnäs samskola, 12.000 mark. Av sistnämnda summor skulle 4/9 belasta årets budget, vilket gör 70.667 mark för eleverna vid Ålands lyceum och 12.000 mark för M. Carlberg, eller inalles 82.667 mark. Sammanlagt skulle sålunda för innevarande år erfordras ett anslag stort 206.167 mark, varför landskapsstyrelsen i detta förslag observerat ett tillägg på 96.167 mark.

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

Skogsvården.

Såsom i förslaget till budget för år 1953 omnämnes, föreligger behov av högre anslag för skogsförbättringsarbeten. För innevarande år skulle bl.a. erfordras ytterligare c:a 370.000 mark för tidigare

planerade torrläggningar av skogsmarker och 280.000 mark för under detta år planerade torrlägningsarbeten, vartill kommer en del andra skogsförbättringsarbeten som borde bli utförda under detta år.

Landskapsstyrelsen har därför, med hänsyn till i riket observerade anslagsbelopp, upptagit 1 miljon mark i tillägg i föreliggande förslag.

Jordbruket och dess binäringar.

Såväl för jordbruksförsöksverksamheten på Jomala gård som för trädgårdsförsöksverksamheten i Godby har ett tillägg på 50.000 mark observerats sedan respektive försöksledare anmält att årets anslag icke förslår för fullföljande av de arbeten som detta år ännu böra utföras.

Diverse anslag.

Det i årets budget observerade anslaget "För främjande av bergsforskning inom landskapet" på 300.000 mark har helt förbrukats. För vetenskaplig och teknisk behandling av det under sommaren insamlade geologiska materialet skulle detta år ännu erfordras ett belopp stort 210.000 mark. Det av professor Hans Hausen härför uppgjorda kostnadsförslaget är sålydande:

Slipning och polering av provstuffar..... kostnadsfritt

Framställning av 100 st. tunnslipade bergartspre-

parat (4.200:-)..... 20.000:-

Mikroskopisk undersökning av bergartsprover (1 person

under 6 mån. à 20.000:-)120.000:-

Kvantitativa kemiska analyser av bergartsprover

(à 5.000:-) 50.000:-

Undersökning av torvmosseprover 10.000:-

Diverse omkostnader 10.000:-

Summa mk. 210.000:-

Anslaget kommer i 1953 års budget enligt förslaget att erhålla den mera korrekta rubriken "För geologiska undersökningar".

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

Väghållningen.

Såsom tillägg till förslagsanslaget för landsvägarnas underhåll har observerats inalles 7,5 miljoner mark. Detta motiveras därmed att i rikets tilläggsbudget för samma ändamål upptagits 600 miljoner mark varjämte regeringen, främst på grund av den regniga hösten med åtföljande slitage av vägarna ytterligare föreslagit ett tillägg på 350 miljoner mark.

För anskaffande av bilnummerbrickor erfordras ett tillägg på

20.000 mark.

Åttonde huvudtiteln.

Anslag för sociala ändamål.

För fortsättande av reservarbetena i Kökar och Kumlinge försås 1 miljon mark. Anslaget är förslagsanslag.

Nionde huvudtiteln.

Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.

Jordegendomarna.

Till följd av att pappersveden icke hade avsättning senaste vår utan måste lagras och följaktligen även barkas, har anslaget för avverkningar överskridits. Därtill kommer att en del vedavverkningar på tidigare års hyggesområden, främst på grund av brist på arbetskraft, blivit ogjorda. Då tillgången på arbetskraft är bättre i år borde dessa arbeten nu utföras. Ovannämnda omständigheter hava motiverat tillägget på 200.000 mark under anslaget "Avverknings- och transportkostnader".

Enär även vissa skogsvårdsarbeten i de av landskapet disponerade skogarna under krigstiden och åren efter blivit försummade till följd av brist på arbetskraft, har även för detta ändamål observerats ett tilläggsanslag, stort 20.000 mark.

Ovannämnda utgifter komma, på grund av stadgandena i nya självstyrelselagen, att vid årets slut måsta överföras till räkenskaperna för landskapets enskilda medel.

Kapitalutgifter.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

Undervisningsväsendet.

För anskaffande av hyvelbänkar till Ålands lantmannaskola har åtgått 3.625 mark mera än det i årets budget observerade anslaget på 36.000 mark.

Näringsarnas främjande.

För anskaffning av de fiskefyrrar, som landskapsstyrelsen planerat att inköpa detta år, skulle erfordras ett tilläggsanslag på ungefär 60.000 mark. Då det här är fråga om leveranser, som kunna draga ut på tiden, föreslår landskapsstyrelsen att årets anslag för anskaffning av fiskefyrrar får behandlas såsom reservationsanslag, till följd varav landskapsstyrelsen observerat även detta tillägg såsom reservationsanslag.

Kommunikationerna.

De under detta kapitel observerade tilläggen torde knappast

ur behovssynpunkt tarva närmare motivering. Det är ju allmänt erkänt att här ännu föreligger ett stort "hål". På grund härav kommer storleken av dessa anslag att bestämmas uteslutande av den gräns som kompositionssystemet innebär. De nu observerade tilläggen äro sålunda upptagna till det belopp som motiveras av en jämförelse med årets tilläggsbudget i riket jämte förslaget till andra tilläggsbudget. Dock har dessutom för vägbyggnads- och vägförbättringsanslagen även beaktats dels det i rikets första tilläggsbudget för år 1951 observerade beloppet på 84 miljoner mark, vilket belopp icke kom att medräknas vid uppgörande av 1952 års landskapsbudget, dels det i rikets andra tilläggsbudget för 1951 observerade beloppet på 152,5 miljoner mark, varom uppgift saknades då innevarande års budget för landskapet gjordes upp.

Hälsö- och sjukvården.

Enär räkningarna för installation av transformatorn vid Ålands allmänna sjukhus erhållos sentida, kommo dessa räkningar icke att beaktas vid uppgörande av årets första tilläggsbudget. På grund härav har landskapsstyrelsen i föreliggande förslag nödgats observera ytterligare 34.672 mark för anskaffning av ifrågavarande transformator.

Vid medlet av innevarande år började stora värmepannan vid Ålands allmänna sjukhus att läcka. Tillkallad expert ansåg det ej rådligt att låta reparera den gamla pannan, enär den är sönderbränd och då passande reservdelar dessutom icke kunna uppbringas. På grund härav har ny värmepanna anskaffats. I samband med inställningen av denna visade det sig nödvändigt att jämväl förnya endel rör och vidtaga smärre reparationer. Inalles hava utgifterna härför stigit till 183.777 mark.

Tolfte huvudtiteln.

Inkomstbringande kapitalutgifter.

Näringarnas främjande.

Vid antagande av innevarande års budget framhölls i landstinget att det i förslaget observerade anslaget för bostadslån borde, jämfört med rikets anslag, kunna höjas redan på grund av att byggnadskostnaderna på Åland bl.a. till följd av landskapets insulära läge, äro högre än i medeltal i riket för övrigt. Dessutom framhölls att dylika lån utan vidare borde kunna utgivas i högre grad om i riket under året skulle upptagas tilläggsanslag för enahanda ändamål. På grund härav ombildade landstinget det i budgetförslaget observerade fasta anslaget till förslagsanslag, varigenom

prövningen av förhöjningarna överlämnades till landskapsstyrelsen. Såsom i förslaget till budget för 1953 framhålles har landskapsstyrelsen vid prövning ansett att i landskapet borde, i jämförelse med de i riket hittills budgeterade inklusive i förslaget till riksbudget för 1953 observerade anslagen för Arava-lån kunna anvisas inalles minst 85 miljoner mark. För innevarande år har, med hänsyn till att AB Apoteksgården beviljats ett tilläggs-lån på 16.2 miljoner mark, observerats ett tilläggsanslag stort 9 miljoner mark.

Kommunikationerna.

För slutförande av byggnadsarbetena på garagetomten i Strand-näs har observerats ett förslagsanslag på 3.150.000 mark. I detta belopp ingår även 350.000 mark för utbyggnad av den påbörjade magasinsbyggnaden. Denna utbyggnad föreslås på grund av ansökan därom från Ålands yrkesskola. Det rum som här skulle tillkomma, skulle yrkesskolan tillsvidare få disponera över och använda såsom svetsrum inklusive smedja. I ett senare skede är det högst antagligt att landskapets verkstad kan bliva i behov av sagda utrymme. Såsom motivering för tilläggsanslaget i övrigt kan framhållas följande.

Omedelbart efter arbetenas påbörjande steg byggnadskostnadsindex med ca 6 procent, vilket på en byggnadskostnad om 12 miljoner gör omkring 0,7 miljoner mark. Då garaget blev förlagt utanför Mariehamns stads område, något som icke medräknats då kostnads-kalkylen ursprungligen uppgjordes, kom installation av elström att erfordra en transformator samt ledning till garaget, vilket drog en kostnad på 0,3 miljoner mark. På samma grund drogo installering av vattenledning och avlopp en extra utgift på 0,2 miljoner mark. Genom att bostadshuset efter branden senaste sommar - huset var fullt försäkrat - återuppfördes av eldfast material, vilket tidigare icke använts, ökades kostnaderna med minst 0,3 miljoner mark, varjämte tillkom trappa till och inredning av vind, vilket sistnämnda ökade kostnaderna med minst 0,1 miljon mark. Med undantag för bostadshusets källarvåning samt sockeln och takkonstruktionerna i garaget, hava arbetena utförts på entreprenad eller ackord. Att totalkostnaden för byggnadskomplexet dock överskridit kostnadsförslaget beror sålunda, förutom på ovannämnda orsaker, på att priserna vid tiden för kostnadsförslagets uppgörande ännu voro flytande, vilket i hög grad försvårade uppgörande av en exakt kalkyl.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsstyrelsen

vördsamt föreslå

att Landstinget måtte fastställa bifogade

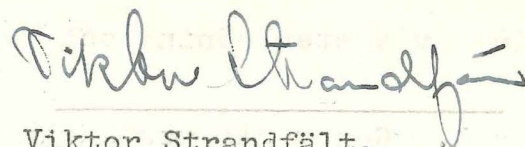
förslag till andra tillägg i ordinarie in-

komst- och utgiftsstaten för år 1952.

Mariehamn den 19 november 1952.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält.

Landskapskamrer

Th. Eriksson.

Kap. mom.

A. INKOMSTER.Kapitalinkomster.Första avdelningen.

I 2: Förskott..... 27.627.526:-

-1000.00 ... I kap. 27.627.526:-

-1000.00 ... 1. Avd. 27.627.526:-

-1000.00 Summa inkomster mk 27.627.526:-
=====B. UTGIFTER.Egentliga utgifter.Tredje huvudtiteln.Polisvården.Polisinrättningen i Mariehamn.

I 4. Expensmedel..... 20.000:-

I kap. 20.000:-

II Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:

1 extra poliskonstapel sommartid, Jomala, arvode

för 3 månader (11 lkl.)..... 57.525:-

II kap. 57.525:-

III Ht. 77.525:-

Fjärde huvudtiteln.Hälso- och sjukvården.Läkare.

I 5. Kumlinge läkarbåt 50.000:-

I kap. 50.000:-

II Ålands allmänna sjukhus.

5. Instrument 200.000:-

II kap. 200.000:-

IV Ht. 250.000:-

Femte huvudtiteln.Undervisningsväsendet.I Ålands lyceum.

1. Avlöningar:

1 städerska, arvode.....	5.760:-	
1 bitr. städerska, arvode	26.000:-	
Rektorsarvode	30.000:-	61.760:-
6. Diverse utgifter		60.000:-

I kap. 121.760:-

III Ålands sjöfartsläroverk.

6. Expensmedel	25.000:-	
----------------------	----------	--

III kap. 25.000:-

IV Ålands lantmannaskola.

4. Expensmedel	25.000:-	
----------------------	----------	--

IV kap. 25.000:-

VI Ålands ambulerande lanthushållsskola.

3. Undervisningsmaterial	50.000:-	
--------------------------------	----------	--

VI kap. 50.000:-

X Diverse anslag.

10. Understödjande av skolgången för elever i läroverk	96.167:-	
--	----------	--

X kap. 96.167:-

V Ht. 317.927:-

Sjätte huvudtiteln.Näringarnas främjande.II Skogsvården.

1. Skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag)....	1.000.000:-	
--	-------------	--

II kap. 1.000.000:-

III Jordbruket och dess binärningar.

9. Jordbruksförsöksverksamheten:

a) på Jomala gård..... 50.000:-

b) Trädgårdsförsöksfältet i

Godby 50.000:- 100.000:-

III kap. 100.000:-

V. Diverse anslag.

6. För främjande av bergsforskning inom landskapet

(reservationsanslag)..... 210.000:-

V kap. 210.000:-

VI Ht. 1.310.000:-

Sjunde huvudtiteln.Kommunikationerna.I Väghållningen.

1. Landsvägarna (förslagsanslag):

a) Sommarvägunderhållet 3.800.000:-

b) Vinterväg- och vinterbrohållningen.... 2.500.000:-

c) Färjhållningen 1.200.000:- 7.500.000:-

7. Till anskaffning av bilnummerbrickor 20.000:-

I kap. 7.520.000:-

VII Ht. 7.520.000:-

Åttonde huvudtiteln.I Anslag för sociala ändamål.

17. Reserv- och nödhjälpsarbeten (förslagsanslag) 1.000.000:-

I kap. 1.000.000:-

VIII Ht. 1.000.000:-

Nionde huvudtiteln.Anslag för av landskapet disponeradstatsegendom.I Jordegendomarna.

3. Avverknings- och transportkostnader 200.000:-

4. Skogsvårdsarbeten av olika slag 20.000:-

I kap. 220.000:-

IX Ht. 220.000:-

Kapitalutgifter.Elfte huvudtiteln.Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

- IV. Undervisningsväsendet.
5. För hyvelbänkar till Ålands lantmannaskola 3.625:-

IV kap. 3.625:-

V Näringarnas främjande.

1. Anskaffning av fiskefyrar (reservationsanslag).... 60.000:-

V kap. 60.000:-

VI Kommunikationerna.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (reservationsanslag) 3.000.000:-
2. Anskaffning av vägmaskiner (reservationsanslag).... 1.500.000:-

VI kap. 4.500.000:-

VII Hälsa- och sjukvården.

2. Anskaffning av transformator 34.672:-
3. Anskaffning av ny värmepanna till Ålands allmänna sjukhus 183.777:-

VII kap. 218.449:-

XI Ht. 4.782.074:-

Tolfte huvudtiteln.Inkomstbringande kapitalutgifter.I. Näringarnas främjande.

2. Bostadslån (förslagsanslag) 9.000.000:-

I kap. 9.000.000:-

III Kommunikationerna.

1. Bostadsbyggnad för vägavdelningens arbetare i Jomala samt garage 3.150.000:-

III kap. 3.150.000:-

XII Ht. 12.150.000:-

Summa utgifter mk 27.627.526:-

Mariehamn den 19 november 1952.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Landskapskamrer

Th. Eriksson